

Astronomia Saila

2012KO ABENDUKO EFEMERIDEAK

BEHATZEKO PROPOSAMENAK

- Begi hutsez:

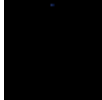

- Hiru hilabetez, Hiadeen kumulu irekitik gertu egongo da Jupiter.
- Hilaren 2an, 02:00etan, Delta Cephei izar aldakorraren distira maximoa; magnitudea 3,5etik 4,4ra aldatzen zaio 5,366 egunean behin. Hilaren 7an, 12an, 18an, 23an eta 28an izango dira beste maximoak.
- Hilaren 3an, 11:00etan, Perseuseko Algol izar aldakorraren distira minimoa. Haren magnitudea 3,3ra hurbiltzen ari da. Hilaren 6an, 9an, 12an, 14an, 17an, 20an, 23an, 26an eta 29an izango dira hileko beste minimoak. Identifikatutako lehen izar aldakorretako bat da, eta haren magnitudea 2,1era hurbiltzen da.
- Hilaren 3an, Eta Aquilae zefeida-motako izar aldakorraren distira maximoa; magnitudea 3,5etik 4,4ra aldatzen zaio 7,177 egunean behin. Hilaren 11n, 18an eta 25ean izango dira beste maximoak.
- Abenduaren 11tik 24ra, goizean, argi zodiakala ikus daiteke (aurora aizuna), ekialde hego-ekialdeko horizontea baino gorago, egunsentia baino ordubete lehenago. Libra eta Virgo zeharkatzen ditu.

- Teleskopioarekin:

- Hilaren 6an, 2:00etan, Kalisto ikusi ahal izango da, Jupiterren Ipar polotik igarotzen.

ILARGIA ABENDUAN

(Gehitu ordubete denbora ofiziala kalkulatzeko)

- 06 Gehienezko librazioa latitudean ($b = 6,84^\circ$) eta gutxienezkoa longitudean ($l = -7,38^\circ$). Banalerroaren ondoan dauden kraterrak ikus daitezke: Plato, Piton mendiak, Arkimedes, Apenino mendiak, Eratostenes, Herschel, Ptolomeo, Alfontso, Arzachel, Tycho, Maginus eta Moretus.
- 06 15:32an, **Ilbehera**.
- 09 12:22an, konjuntzio geozentrikoan Virgoko Spica izarrarekin, $0,8^\circ$ -ra.
- 10 12:29an, konjuntzio geozentrikoan Saturnorekin 4° -ra.
- 11 13:49an, konjuntzio geozentrikoan Artizarrarekin, $1,6^\circ$ -ra
- 11 15:54an, goranzko nodotik pasatuko da.
- 12 00:44an, konjuntzio geozentrikoan Merkuriorekin, $1,1^\circ$ -ra
- 12 23:10ean, perigeotik pasatuko da (Ilargiaren eta Lurraren arteko distantziarik txikiena): 357.084 km.
- 13 08:42an, **Ilberria** Ilberriak eta perigeotik igarotzeak dituzten eraginen konbinazioa dela eta, marea biziak izango dira.
- 15 09:49an, konjuntzio geozentrikoan Marterekin $5,6^\circ$ -ra.
- 18 Gutxienezko librazioa latitudean ($b = -6,72^\circ$) eta gehienezkoa longitudean ($l = 7,86^\circ$). Banalerroaren ondoan dauden kraterrak ikus daitezke: Gärtner, Posidonius, Chacornac, le Monnier, Theofilus, Fracastorius eta Piccolomini.
- 20 05:19an, **Ilgora**.
- 24 22:25ean, beheranzko nodotik pasatuko da.
- 25 07:23an, konjuntzio geozentrikoan Pleiadeekin $4,5^\circ$ -ra.
- 25 22:06an, apogeotik pasatuko da (Ilargiaren eta Lurraren arteko distantziarik handiena): 406.094 km. (perigeoan baino 49.010 gehiago).
- 26 00:10ean, konjuntzio geozentrikoan Jupiterrekin $0,4^\circ$ -ra.
- 26 04:45ean, konjuntzio geozentrikoan Tauruseko Aldebaran izarrarekin, $4,2^\circ$ -ra.
- 28 10:22an, gau luzeetako **Ilbetea**. Ekialde ipar-ekialdetik aterako da, Eguzkia sartu eta orduerdira, eta Eguzkia atera baino ordu-laurden lehenago sartuko da.

PLANETAK ABENDUAN

IKUSGAIK

GOIZEZ	ARRATSALDEZ	GAUEZ
Merkurio (hilaren 20a baino lehen)	Marte	Jupiter
Artizarra	Jupiter	
Saturno		

Astronomia Saila

Merkurio

Hilaren 1ean, Eguzkia baino ordu bat eta berrogeita bost minutu lehenago aterako da, eta oso erraz ikusiko da, egunsentia baino ordubete lehenago, 5°-ra, ekialde hego-ekialdeko horizontearen gainean. Urte honetan, Merkurio ikusteko garairik onena da.

Hilaren 4an izango da elongaziorik handienezan Eguzkitik mendebaldera: 20,6^o. Horizonte argi eta garbi batean, hilaren 20ra arte, begi hutsez ikusi ahal izango da. 15 h eta 17 h bitarteko igoera zuzena. -15° eta -24° bitarteko deklinazioa. Libran hasiko du hila, eta Scorpiusera, Ophiuchusera eta Saggiariusera igaroko da gero. Magnitudea -0,3tik -0,8, Ora aldatuko zaio.

Artizarra

Eguzkia baino bi ordu eta erdi lehenago agertuko da hilaren 1ean, eta ordu eta erdi lehenago hilaren 31n. Urtearen amaieran, Artizarra hego-ekialdeko horizontearen gainetik 5°-ra baino ez da egongo, Eguzkia atera baino ordubete lehenago. Ekainean hasi zen goizetan behatzeko aldiaren amaierara gerturazten ari gara. 14 h eta 17 h bitarteko igoera zuzena. -14° eta -22° bitarteko deklinazioa. Libran izango da, eta lehendabizi Scorpiusera eta berehala Ophiuchusera igaroko da. -4ko magnitudea izango du. Hilaren 23an, Scorpiuseko Antares izarretik gertu ikus daiteke.

Marte

Urtearen amaierara bitartean, Eguzkia baino bi ordu geroago sartuko da. Gauaren hasieran, hego-mendebaldeko horizontearen gainean ikusi ahal izango da, 5°-ra. 19 h eta 20 h bitarteko igoera zuzena. -24° eta -20° bitarteko deklinazioa. Sagittariusen hasiko du hila, eta Capricornusera pasatuko da bukaeran. Haren magnitudeak gora egingo du pixka bat, 1,6tik 1,5era.

Jupiter

Oposizioan hilaren 3an, eta gure planetatik 34 argi-minutura, hilaren 1ean erraz ikus daiteke ekialdeko horizontean, Eguzkia sartu eta minutu gutxira, distira handia baitu. Aurten aurreko oposizioan baino 15 milioi kilometro gehiagora pasatuko den arren, gure meridianoa gurutzatzen duenean 65°-ko altueran dago, eta, beraz, erraz ikus daiteke. Hurrengo oposizioa 2014ko urtarrilaren 5ean izango da. Hilaren 31n, Eguzkia sartu baino bi ordu lehenago aterako da. Igoera zuzena: 4:30 h. 21°-ko deklinazioa. Hil osoan Taurusen izango da. Haren magnitudeak behera egingo du pixka bat, -2,8tik -2,7ra.

Hilaren 6an, 2:00etan, haren satelite Kalisto ikusi ahal izango da, Jupiterren Ipar polotik igarotzen. Hil osoan, Taurusko Aldebaran izarren ondoan ikusi ahal izango da.

Saturno

Eguzkia baino hiru ordu lehenago aterako da hilaren 1ean, eta bost ordu lehenago 31n. Abenduaren 6an Virgo konstelazioa utziko du, lehen aldiz 2009ko irailaren 3tik, eta Libran sartuko da. Horizontea erabat garbi eta inolako kutsadurarik gabe egonez gero, ikusi ahal izango da. 14 h-ko igoera zuzena. -11° eta -12° bitarteko deklinazioa. Virgotik Librara igaroko da. 0,6ko magnitudeari eutsiko dio.

Hilaren 2an, 18:54an, Titan elongaziorik handienezan mendebaldera.

Hilaren 10ean, 21:17an, Titan elongaziorik handienezan planetatik ekialdera.

Hilaren 18an, 19:22an, Titan elongaziorik handienezan planetatik mendebaldera.

Hilaren 26an, 21:32an, Titan elongaziorik handienezan planetatik ekialdera.

Urano

Gau osoan dago ikusgai. Kutsatu gabeko zeruarekin, begi hutsez ikusi ahal izango da gauerdian, 45°-ra baino gehiagora hegoaldeko horizontearen gainetik. 0 h-ko igoera zuzena. 1°-ko deklinazioa. Hil osoan Piscisen izango da. 5,8ko magnitudeari eutsiko dio.

Neptuno

Tresna egoki batekin behatzeko moduan egongo da. 22 h-ko igoera zuzena. -12°-ko deklinazioa. Hil osoan Aquariusen. 7,9ko magnitudeari eutsiko dio.

Astronomia Saila

ABENDUKO BESTE EFEMERIDE BATZUK

(Gehitu ordubete denbora ofiziala kalkulatzeko)

- **01** Larunbata. Eguedian, 2.456.263. egun juliotarra hasiko da; Kristo aurreko 4713ko urtarrilaren 1eko egueditik igaro diren egunak dira horiek. Kalkulu astronomikoak errazago egiteko erabiltzen da datu hori. XVII. mendeko eruditur frantses batek, Joseph Justus Scaliger-ek, zehaztu zuen data hori, garai hartako hiru ziklorik garrantzitsuenek bat egiten zutelako: 28 urteko eguzki-zikloa, 19 urteko ilargi-zikloa eta erromatar zergen 15 urteko zikloa, "erromatar indikzio" deiturikoa.
- Egunak 9 ordu eta 12 minutuko iraupena du hilaren 1ean, eta 9 ordu eta 2 minutukoa hilaren 31n.
- Hileko azken egunean, lehenean baino 1 minutu geroago aterako da Eguzkia, baina, bestalde, 9 minutu geroago ezkutatu da.
- Hil osoan eta urtarrilaren 3ra arte, Eguzkia gero eta beranduago aterako da.
- Hilaren 4atik 13ra (Santa Luzia) bitartean, Eguzkiaren sarreraren arteko desberdintasuna minutu bat baino gutxiagokoa izango da, eta egun horretatik aurrera handiagoa.
- Eguzki-argi gutxien izango dugun eguna hilaren 21a izango da (Santo Tomas); hain zuzen ere, 8 ordu eta 58 minutu izango ditugu.
- Baina hilaren 18tik 24ra bitartean, eguzki-argiaren desberdintasuna segundo gutxiagoa izango da.
- **08** Fenizidak izeneko izar iheskorren maximoa; azaroaren 28tik abenduaren 9ra egongo dira aktibo. Kometa-jatorriko 2003 WY25 planetari eta D/1819 WI kometari lotuta daude. Kometaren nukleoa hautsi izana izan daiteke berriro ikusi ez izanaren zergatia, baita 1956ko jarduera handia ere.
- **08** Monozerotida izeneko izar iheskorren maximoa. C/1917 FI Mellish kometari atxikiak.
- **09** 6,4 magnitudeko 4 Vesta planeta txikiaren oposizioa. Lurrerainoko distantzia 1,588 UA izango da; 238 milioi kilometro, gutxi gorabehera. Hurrengo oposizioa 2014ko apirilaren 13an izango da.
- **11** Sigma Hidrida izeneko izar-iheskorren maximoa, C/1943 WI Van Gent-Peltier-Daimaca kometari atxikiak.
- **13** Geminida izeneko izar iheskorren maximoa. 3200 Phaeton asteroideari atxikiak. Hotza egin arren, horiek dira ekitaldi-mota hauen zaleen gustukoenak.
- **18** Eguzkia, itxuraz, Saggitarius konstelazioan sartuko da (266,51°).
- **18** 6,7 magnitudeko Ceres planeta nanoaren oposizioa. Lurrarekiko distantzia 1,684 UA izango da; 252 milioi kilometro, gutxi gorabehera. Hurrengo oposizioa 2014ko apirilaren 15ean izango da.
- **21** 11:11n, abenduko solstizioa. Negua hasiko da Ipar hemisferioan. Eguzkiak deklinaziorik handiena izango du Ekliptikatik hegoaldera, eta eguerdiko zeruan baxuago dago.
- **21** Astrologiaren arabera, Eguzkia Capricornusen sartuko da (270°).

Astronomia Saila

Donostia 43.3170° N, 1.9830° W

Data: 2012/12/15 22:00etan (Gehitu ordubete denbora ofiziala kalkulatzeko)

